

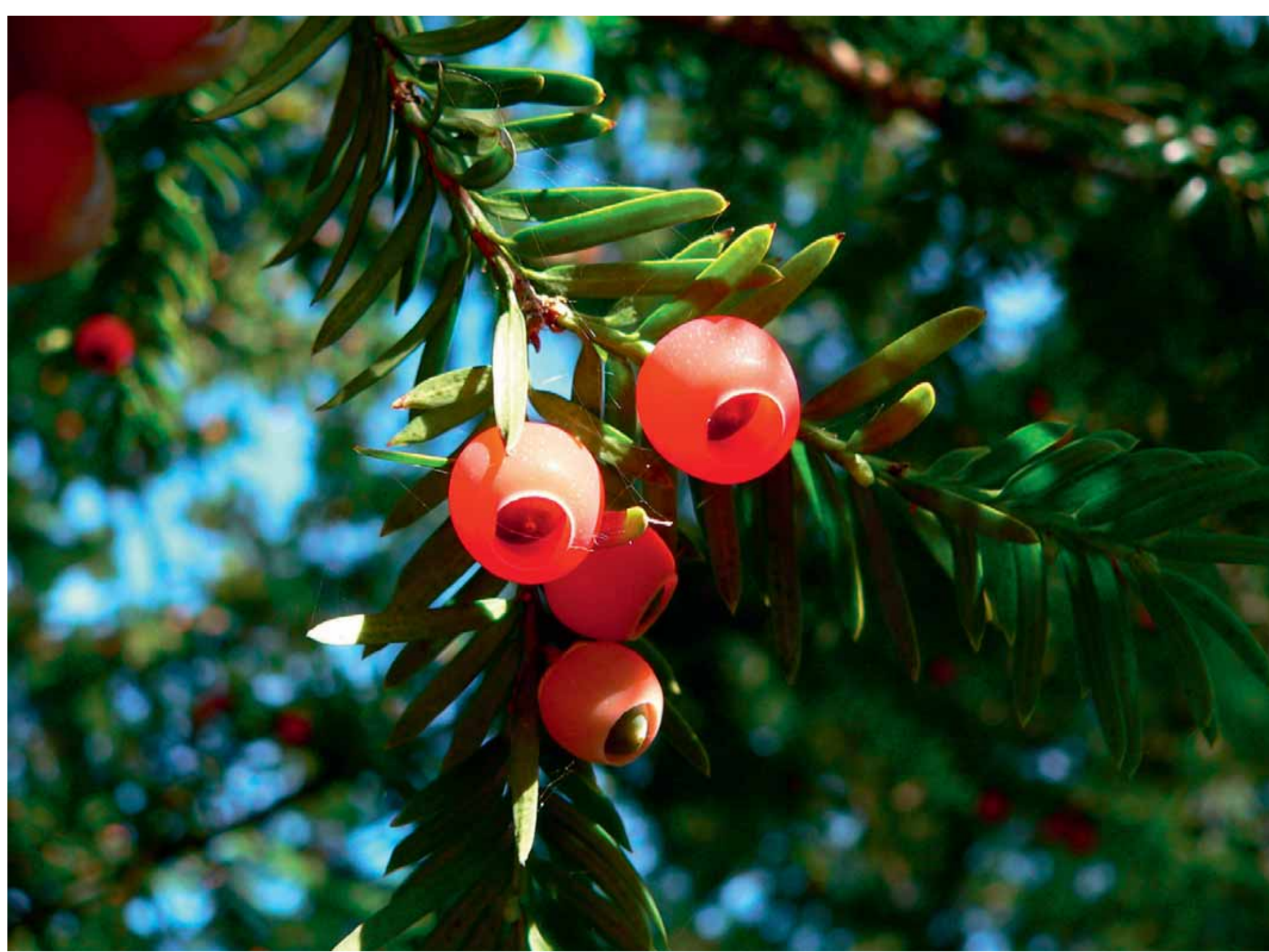

Baltijas šķēpene. D. Sāmītes foto

Augu valsts

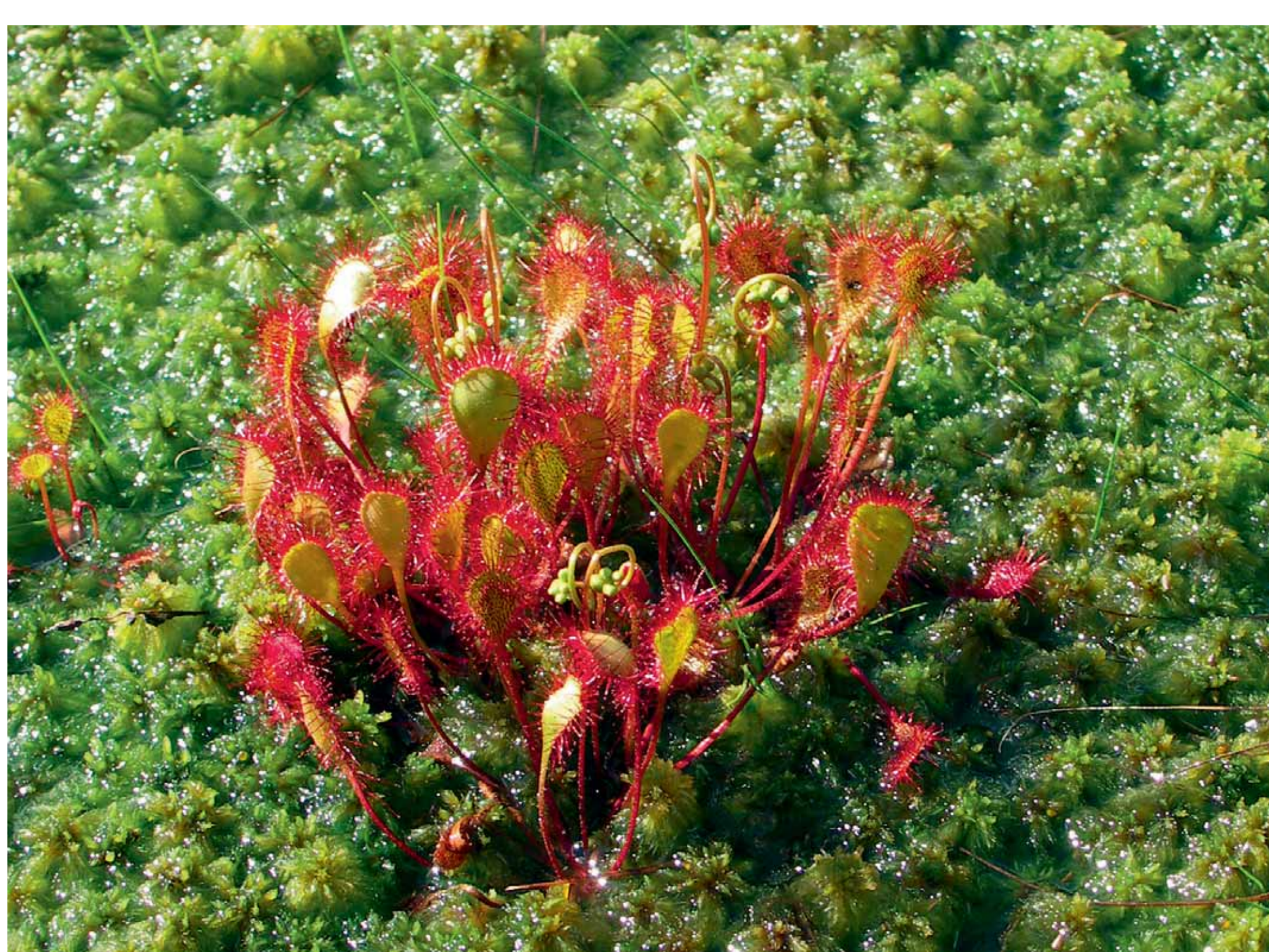
Mazais mārsils. I. Rērihas foto

Parastā īve. D. Sāmītes foto

Dāvidpļavas siena šķūnis 20. gs. 70. gados. M. Kundziņa foto

Vidējā rasene. I. Rērihas foto

Slīteres nacionālā parka kodolu un priekštecī — Šlīteres dabas pieminekli — 1923. gadā izveidoja sugām bagātās augu valsts dēļ. Šlīteres simboli savulaik bija Baltijas efeja (*Hedera helix*) un parastā īve (*Taxus baccata*). Taču efeja un īve ir tikai divas no plašā augu, sūnu un ķērpju sugu klāsta, kas sastopams Šlīterē. Slīteres nacionālajā parkā konstatētas 894 vaskulāro augu sugas, kas ir gandrīz puse no Latvijā sastopamajām, 313 sūnaugu sugas — 59% no Latvijas sūnaugu floras, 200 ķērpju sugas. Tomēr šie skaitļi ir mainīgi, un, turpinoties teritorijas izpētei, tiek konstatētas arvien jaunas sugas, īpaši sūnas un ķērpji.

Uz kopējā Slīteres nacionālā parka augu sugu fona daudzveidības ziņā izceļas Šlīteres Zilo kalnu krauja un tās pakāje. Nozīmīga mājvieta retajām augu sugām ir arī Pēterezera viga un piekrastes kāpas. Visapdraudētākās sugas Slīteres nacionālajā parkā ir pļavu augi, jo tradicionālā saimniekošana ar siena pļaušanu un lopu ganīšanu ir pagātne, tāpēc pļavas aizaug vai arī tiek apbūvētas un pārveidotas par pagalmiem.

Vai Šlīteres meži slēpj brīnumu? Jā! Šlīteres mežu brīnumi ir tās augu sugas, kuras citur Latvijā nav sastopamas vai arī kurām ir tikai divas, trīs atradnes. Dažas no tām: strupais donis (*Juncus subnodulosus*), Eiropas kāpumiezis (*Hordelymus europaeus*), tumšzaļā kazroze (*Epilobium obscurum*), tievā smailknābīte (*Oxystegus tenuirostris*), kupola pūkcepurene (*Orthotrichum cupulatum*), Hartmaņa grimmiņa (*Grimmia hartmanii*).

Pētījumi

Pirmie zināmie augu pētījumi Šlīteres apkārtnē uzsākti jau 18. gadsimtā. Ziņas par tagadējās Slīteres rezervāta teritorijas (viena no Slīteres nacionālā parka dabas rezervāta zonām) floru atrodamas Tērbatas Universitātes profesora M. Vilcoma (*M. Willkomm*) aprakstā par ceļojumu cauri Baltijas provincēm, kurš izdots 1872. gadā. Zilo kalnu piekājes meži atstājuši pirmatnēju iespaidu, kaut gan tiek pieminēts, ka 1834. gadā labākos kokus (ozolus un ošus) Šlīteres apkārtnē izmantoja kokogļu ieguvei.

Pagājušā gadsimta sākumā Slīteres nacionālā parka teritoriju pētījuši tādi izcili zinātnieki kā K. R. Kupfers (*K. R. Kupffer*) un N. Malta. Pēc Otrā pasaules kara pētījumus veikuši E. Vimba, A. Āboliņa, A. Piterāns un citi Latvijas Universitātes Bioloģijas institūta darbinieki. Mūsdienās botāniķe Ilze Rēriha, bijusī parka speciāliste, ir zinošākais cilvēks par Šlīteres vaskulārajiem augiem un sūnaugiem.